

ממתק לשובת

זמני השבת
יחולים תל אביב חיפה באר שבע
כניסת השבת 6:06 5:57 6:09
אאת השבת 7:02 7:04 7:03 7:04

נהנים עם איצי

שלום לך יוכני היקר,

המורה ספר לנו ספור מענין וקצת מצחיק על 'מתפלל' חדש שנכנס לאחד מבתי הכנסת בדור הקודם. לאחר כמה ימים, הורה הרב לעקב אחריו, כיון שדעתו הוא חורש רע. עקבו אחריו ואכן התברר שהיה זה גוי שבקש לרקם עלילה.

הרב הסביר שחשדו התעורר כיון שראה את האיש בתפלה, אמנם הוא היה עם סדור וטלית – אבל עמד כבול עץ, בלי שום נענוע, ושפתיו אינן נעות...

"אם כן, המסקנה היא שמכרחים להתנענע בתפלה?", שאל אחד החברים.

"המסקנה היא לא הנענוע, אלא העמידה לתפלה מתוך הרגשה שבאמת 'מדברים' עם השם", ענה המורה. "בלב כל אחד מאתנו, טבוע רגש חזק של קשר אל השם. כשיהודי נושא תפלה, גם אם אינו יודע להתפלל אלא רק לדבר מתוך הלב, הוא מרגיש שיש קשר בינו לבין השם. השם מאזין לתפלתו, יש לו יכלת לדבר, לבקש, להתחרט, להבטיח, כי יש מי שמאזין לו..."

"ההרגשה הזאת באה לידי בטוי במיוחד בתפלות יום הכיפורים. החלק היהודי שלנו חי ומתעורר, ומכוח הימים האלו, אנחנו מצליחים לזכר אחר כך את הקשר המיוחד שלנו עם הבורא, במשך כל ימות השנה."

שלך, אלי

נס על הים

תקציר: ר' ישעיהו ברודקי, אלמן המטפל בשני ילדים, יצא למסע לעבר ארץ הקדש, בנים בהם דרן קזו היתה ארצה וכלאת מכשולים. לאחר חדשים הגיעו לבירות שבלבנון, וזכו להכנסת אורחים נפלאה.

נא לשמור על קדושת הגיליון
עריכה: ד. גרוחמן
ניקוד ועיצוב: פרלשטיין אוריום: רפי דרוק
משתתפים: מ"ם הרשקוביץ, עוזי קפלון
להזמנות: 073-2480711
יוצא לאור על ידי: המרכז לעזרי שלוחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000 • טל' 03-3731777 • פקס' 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
המשך יבוא

נתפרצה שם, אבל אז יצא מבית המדרש רב הרפינס ונסה להבין מה קורה פה.

איש חכם ונבון היה רב הרפינס, ומאז היותו מלמד מסור לילדי ירושלים, גם רכש לו נסיון בהתמודדות עם מריבות בין שני צדדים. הוא האזין לרופאים, לשומרים ולתלמידים, וקח את כבד האחריות המוטלת על כתפיו. מחד, עלולים הם אלה לפגוע ברבי צדוק, חלילה, מאידך, יתכן שהם באמת שלוחי רפואה עבורו... מי יוכיח?

אחד הרופאים קרב אל רב הרפינס ופתח את תיקו. "ראה נא, היהודי. רק משחות פה! רטיות, אספלימיות ומיני מלוגמא, אזוביון למעים, יזו למתנים, קילוריו לעינים וחמץ לשנים... לחנם תחשדונו. לחנם!"

רב הרפינס נתן את עיניו ברופא הדובר. הוא לא נראה שקרן. הוא הרים את ידו והס השלף בקהל. "מבקש אני לדעת", פתח רב הרפינס בניחותא, "מי מכם, הזרים, יודע על שום מה פקד עליכם אספסיגוס להכנס לירושלים ולרפא את רבנו?"

דממה. הרופאים באמת לא ידעו את התשובה. "שליח הגיע אלינו בשם הקיסר ופקד עלינו לטפל ברב היהודי. יותר מזה אין אנו יודעים". ורב הרפינס, שחש כי תעלומה יש בדבר, התלבט קשות ולא ידע מה להחליט.

ואז הורמה בהסוס ידו של אחד הרופאים... זה היה יוליוס הרומאי, שעקב בחרדה אחר הוכוח. כן, אחרי השטיות שפלט קדם, החליט שהוא נוצר את לשונו, אלא שלא היתה בררה. אם לא ידבר, החכם היהודי עלול לשלח אותם בחזרה אל מחוץ לחומה כלעמית שבאו!

"אני יודע את התשובה!", קרא יוליוס בחלוק הלבו, ועיני כלם הפנו אליו בהפתעה...

תקציר: יוליוס הרומאי מתחפש לרופא ומצטרף ל'טרמפיסט' סמוי למשלחת הרפואית הנכנסת בשערי ירושלים...

מהומה בפתח בית המדרש

"זה בית המדרש של רבי צדוק", אמרו השומרים והתפנו לאפשר להם להכנס פנימה. כמה תלמידים הבחינו מבפנים כי אורחים בלתי מזוהים מגיעים והם מהרו ויצאו החוצה, חוסמים בגופם את הכניסה.

"מי הם אלה?", דרשו התלמידים לדעת מפי השומרים. "גם אנחנו לא ידענו מי המה", ענו השומרים, "אך אומרים הם כי נשלחו על ידי אספסיגוס לרפא את רבי צדוק..."

"זה נשמע מוזר לגמרי", אמר אחד התלמידים וקמט את גבותיו, כמעין בסוגיה חמורה. "וכי מדוע זה יחפץ הצורך לרפא את רבי צדוק? אין זאת אלא כי רמיה יש בדבר..."

"ובכלל, מנין לו לרשע הידיעה על רבי צדוק ועל מחלתו?", התרגש תלמיד אחר. "מי יודע אם לא יד הבירונים בוחשת בדבר, לשלח זרועם בחכמי ישראל... לדעתי, ברור כי מזמה לפנינו! רוצים הם להגיע אל רבנו ואז, חלילה... הם עלולים... לא, חברים! לא נתן להם להכנס! חושו אלי כלכם, עזרו לנו! כלנו עוצרים בגופנו את האנשים האלה!"

חיש מהר נתחוללה מהומה. הרופאים דרשו להכנס; חששו פן יענישם הקיסר, אם לא ימלאו את פקודתו, לרפא את הרב היהודי. השומרים כעסו על חצפת התלמידים והודיעו להם כי הם, הבירונים, הם השולטים והמחליטים בעיר הזו ועליהם לסור מן השער פן ישתמשו בנשקם... והתלמידים, עומדים היו כחומה בצורה לפני פתח בית המדרש, והטיחו במרירות בשומרים: "ומדוע זה הכנסתם אותם בכלל בשערי העיר?! למה לא נועצתם תחלה בחכמים? הלא זו דרככם הנלוזה מאז – להחליט על דרככם לפי שרירות לבכם... עוד מעט ותגרה של ממש שרירות לבכם!"

בית משפחה גאולה

אפוא הנה, פצאתי את הרשימה הדחופה שבלני הפשוט: חפשים מחזורי תפלה, טליתות בפות...
אפוא הנה, פצאתי את הרשימה הדחופה שבלני הפשוט: חפשים מחזורי תפלה, טליתות בפות...

צביקה: אני לא מבין, למי פיעדים כל הדברים שברשימה? אני עוד לא רואה את כל הטובים עומדים וחספשים בפה וטלית. אולי פשים הגיע ולא ידעת?

שרי: פשוט מאוד, זה לא קשור לימות הפשים, זה עבור יום בתי הבנסת פתאום מתפלאים בהמוני יהודים טובים שצריכים מחזורי תפלה.

אבא: זה דוקא בן קשור לימות הפשים. ביום הכפורים מתגלה הארת ה"שופר גדול" של ימות הפשים! כך נחשף החלק הכי יהודי ופנימי שבתוך כל אחד, החלק שבפעם כבר קשור ופחך להשם, בלי שום הגבלות, מפיש כפי שיהיה בימות הפשים.

הוא העומד מאחורי המעצר. לפתע נצנץ במוחו רעיון. רודולף אסטרייך הפיר היטב את הבנקאי היהודי, ידו הקרוב של אביו המנוח, שנצב עקשו מולו. בכל זאת הביט בו בעינים צוננות לגמרי. "מה רצונך?", שאל ביבש.

אנסבכר לא דבר. הוא הוציא מתיקו ספר והניחו על השלחן. "זה ספר שקבלתי מאביך זמן קצר קדם שמת", אמר, מתאמץ להתגבר על הרעד שבקולו. "הנה, כאן רשם לי הקדשה אישית", אמר וקרב את הספר אל רודולף.

רודולף הביט בספר. ופתאום נתקלו עיניו בשמו וכתאריך לדתו. "התדע מהו הספר?", מהר אנסבכר לנצל את התדהמה. ובלא שנתבקש השיב: "זה מחזור תפלות יהודי שאמך המנוחה קבלה בירשה מאבותיה, שקבלוהו מאבותיהם..."

אנסבכר נמנע מלומר את הדברים במפרש. אותות המבוכה והתדהמה נפרו היטב על פניו של המנהיג הנאצי הצעיר. לא, אין כאן טעות: ההקדשה האישית נרשמה בכתב-ידו של אביו, ואלו שמו ותאריך לדתו נכתבו בכתב-ידה העדין של אמו.

"את הסוד הזה בקשני אביך לשמר", הוסיף אנסבכר בנימה מרגיעה, "וכך אעשה". עוד באותו יום שחררו עזריאל לוינשטין ובניביתו ממעצרים. זמן לא רב לאחר מכן הצליחה כל משפחת אנסבכר לעזב את גרמניה ולעלות לארץ-ישראל.

מחכימים ונהנים

מדָה כנגד מדָה

שכנו של תלמיד-חכם ידוע בירושלים היה אדם קשה, שנהג להציק לו במשך השנה. בידעו ששכנו החסיד נוהג על-פי ההלכה, שצריך אדם למחל לחברו ולא להיות אכזר למחל, היה בא אליו מדי שנה בערב יום-הכפורים לבקש מחילה, ואחר-כך חוזר לסורו ומוסיף בהצקותיו. שנה אחת, כשבא כהרגלו אל השכן לבקש מחילה על כל מה שעשה כנגדו במשך השנה שחלפה, הביט בו החסיד בעינים נוגות ואמר: "אני מוחל לך בדיוק באותה מדָה שאתה מבקש מחילה..."

אנסבכר הנהן בראשו. הוא זכר היטב את אשתו טובת-הלב של חברו. "ויבכו", המשיך אסטרייך, ונשימתו נעשתה כבדה יותר, "יהודיה היתה. משפחותינו התגוררו בשכונות וכך נוצר הקשר בינינו. אמנם חיינו כגרמנים לכל דבר, אבל בינה לבין עצמה התייחסה מרתה למוצאה היהודי בגאון".

אנסבכר היה המום מהתגלית. ואז הסיר אסטרייך את העטיפה מהחבילה שהביא. זה היה ספר. "אינני יודע מהו הספר הזה. מרתה קבלה אותו מידי הוריה, לפני מותם, והיא שמרה עליו מכל משמר".

הוא פתח את הספר והצביע על רשימה בכתב-יד שהופיעה בעמודו הראשון. "הנה, כאן רשומים שמותיהם ותאריכי לדתם של כמה דורות במשפחתה של מרתה. היא רשמה כאן גם את שמו ותאריך לדתו של רודולף..."

אנסבכר נטל את הספר והתרגש לגלות כי זה מחזור עתיק לימים-הנוראים. "זה ספר תפלות שאנו מתפללים בו בימים הקדושים ביותר שלנו", הסביר לחברו הגרמני. ברונו שלף עט ורשם בספר כמה שורות. אחר החזירו לאנסבכר. "קח את הספר הזה כזכרון-נצח לידדות העמקה שלנו", אמר.

זמן לא-רב לאחר אותה פגישה מת ברונו אסטרייך מיתת פתע.

עזריאל לוינשטין, חתנו של הבנקאי אנסבכר, נמנה עם קמץ היהודים העקשן שמאן לעזב את תחום אוניברסיטת ברלין, גם כאשר האוירה באוניברסיטה נעשתה יותר

קוראים בענין

איך יהודי מתגלגל

קלן שבגרמניה. ערב השואה. יחזקאל אנסבכר, הבנקאי היהודי העשיר, חש היטב את האוירה האנטישמית שהתפשטה במהירות, כנגע ממאיר. רבים מחבריו, שעד תמול שלשום חיכו אליו בידדות, מתוך תקווה להשיג אשראי טוב יותר, הפנו אליו ערף. לקוחות רבים משכו את כספיהם מהבנק, או חמור מזה, השתמשו מכסוי חובותיהם. תחושת האסון המתקרב היתה ברורה ומוחשית.

יוצא מן הכלל היה ברונו אסטרייך, גרמני אמיד, שלא הניח לאוירה העכורה למחוק ידיו רבת שנים בינו ובין חברו היהודי. בין השנים שרר אמון מלא ולא אחת גלה אסטרייך באזני רעהו הבנקאי את דעתו האמתית על המנהיג המטרף, המצליח לסחוף אחריו המון משלהב.

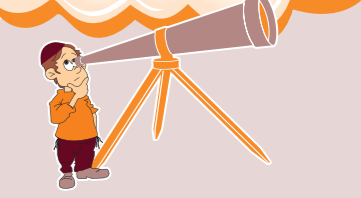
באותו ערב חרפי גשום, כשישב בבית חברו היהודי, דבר אסטרייך באותה נימה. עצב רב נפר בקולו כשהפזיר את בנו רודולף, אשר אמץ בחם את אידאולוגיית המפלגה הנאצית ואף נמנה עם מנהיגיה הצעירים. לפתע השתתק אסטרייך. הוא גנח גניחה עמקה והניח על השלחן חבילה עטופה.

"יודע אני כי כך אוכל לבטח", אמר. "זוכר אתה מן הסתם את מרתה, אשת נעורי, שאף לפני חדשים לוינו אותה למנוחות".

מגלים עולם

מי מאתנו לא שמע על רכבות ההרים המטפסות לפסגות גבוהות ביותר ומתפתלות בין עצים סבוכים? גלגלים מיחדים, בעלי שנים חדות הנמצאים ברפכת, מתחברים לפס מיחד של שנים זהות המחברות למסלה וכך הרפכת נתפסת במסלה בחזקה. למרות המשקל הרב שהיא סוחבת, היא נוסעת בבטחה. באותה שעה ממש יכולה רפכת אחרת לעבר בתוך ההר במנהרה החצובה בתוכו. את הרפכות התחתיות אנחנו מכירים מהערים הגדולות כמו ניו יורק, לונדון, טוקיו, מוסקבה, בואנוס איירס, מדריד ועוד ערים מפרסמות בגדלן, בהן רוצים להתגבר על בעיית התחבורה והעמס בכבישים בשעות היום. חשוב לזכר שכשם שחייב להיות חבור חזק בין הקטר לקרונות, כך בדיוק כל יהודי חייב לשמר על קשר בל ינתק של הנפש האלקית וכוחות הטוב שבו לשאר חלקי הגוף.

דמות מהפרשה

שימי המנעולן

"סליחה, זו חנות מנעולים?", שאל האיש, ואני חיכתי. למה חיכתי? כי אני כבר רגיל לשאלה הזו. אנשים נכנסים לחנות, ועומדים המומים לרגע. מצד ימין – קפת צדקה גדולה. על הדלפק – מתקן מהדר ובו שפע עלוני תורה לפרשת השבוע, ועוד. בקשי רואים את המפתחות והמנעולים בין כל הדברים הללו...

הפעם זה היה יהודי עם זקן ארוך ופאות מסלסלות. הוא דוקא נהנה למראה הבלתי צפוי באמצע חנות מנעולים.

"קוראים לך זבולון אולי?", שאל אותי האיש בחינה, ואני השבתי בתמהון: "לא, קוראים לי שימי".

"היה מתאים שיקראו לך זבולון", המשיך האיש באותו חינה. "כי בפרשת האזינו, שזה לא מכבר קראנו, מספר על זבולון, שהיה עוסק במסחר. הגויים היו מגיעים לסחר אתו בנחלת זבולון, בנמל חיפה שבקצה הארץ, אך הם היו אומרים: אם כבר הגענו עד לכאן, לא נעלה לירושלים לראות את בית המקדש? הם היו עולים לירושלים, מתפעלים ומחליטים להתגבר ולהצטרף לעם היהודי. כל זה בזכותו של זבולון!".

"כך גם אתה", סיים האיש, "דרך המסחר – מקרב יהודים לאביהם שבשמים!".